

ЛІТАРАТУРНАЯ БЕЛАРУСЬ

Культурна-асветніцкі праект Грамадскага аб'яднання «Саюз беларускіх пісьменнікаў» і «Народнай Волі»
Выпуск № 1 (27) (люты 2009 г.)

ТРЫБУНА

Будзьма літаратурнымі!

Паважаныя сябры! Мінуты год у беларускай літаратуры быў адметным, незагаданым, недараскрытым, неданчатым, як і кожны іншы ў ейнай гісторыі. На жаль, не для ўсіх літаратараў гэты год доўжыўся 365 дзён: адзіны ў вечнасці пісьменнік Кастусь Акула, Аляксандр Дракажурст, Генадзь Кісялёў, Алег Лойка, Ніна Мацяш...

"Дзеяслоў", "Кнігазбор", выдавецтва і Логвінава, "Галіяфай". Але гэты факт таксама не хачелася б успрымаць у сонечных тонах. Мастацкая літаратура — духоўная візітоўка кожнай дзяржавы-краіны. І непрыгожа выглядае, калі замест візітоўкі Рэспубліка Беларусь будзе пазначаць свае духоўныя каардынаты на сурвэтках ці адрывках паперы...

У 2008 годзе пачаліся свет дзве анталогіі і ў Беларусі — анталогіі, калі хочаце, варты ўсяго дзесяцігоддзя. Гэта "Галасы 3-за небакраю" (сусветная паэзія ў перакладах беларускіх аўтараў, укладанне Міхаіла Скобля, выдавецтва "Лімары-ус") і "Расстраляная літаратура. Творы беларускіх пісьменнікаў, загубленых карнымі органамі большавіцкай улады", выдавецтва "Кнігазбор".

нага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава: 7-ы (апаваданы) і 8-ы (мемуары). Да гэтых яны будуць надрукаваныя. Хачелася б асобна згадаць і актыўны ўдзел СБП у грамадска-асветніцкай акцыі "Будзьма!" (а гэта сотні выступленняў у розных раёнах Беларусі).

Жывыя і мёртвыя

"Чэсныя і нячэсныя", "правільныя і няправільныя", "жывыя і мёртвыя"... Здагадайцеся, каго пры дапамозе гэтых цэтлікаў супрацьпастаўляюць у Беларусі? Так-так, пісьменнікаў... Так бы мовіць, гонар і сумленне кожнай нацыі. Тых, каго ў розныя часіны спрабавалі перацягнуць на свой бок, купіць, аблашчыць, задобрыць імператары ды каралі, генсекі ды прэзідэнты, а калі не ўдавалася — дык і рот затыкалі любымі сродкамі. Аж да самых крайніх.

Часы мяняюцца, але, на жаль, і дагэтуль для беларусаў не стаў атавізмам змрочны прынцып сталінскай эпохі: "Няма чалавека — няма праблемы". Наважуся яго перафармуляваць: "Няма пісьменніка — няма праблемы".

...Нядаўна трапіўся на вочы чарговы, сёмы том рускамоўнай энцыклапедыі "Рэспубліка Беларусь". Чытаю: "Саюз пісьмеліаў Беларусі (СПБ), добравольнае абшчественнае творчэскае аб'ядненне прафэсійнальных літэратараў. Сздаан в 1934 как СПБ, с 1994 Саюз бел. пісьмеліаў (СБП). В 2005 група пісьмеліаў из СБП вновь сздала СПБ (председатель Н.Чергинец)..."

2006 г. "Ліквідацыя": "няправільныя" пісьменнікі пакідаюць Дом літаратара.

"Цыдулак" — даносяў будзе шмат і ў XXI стагоддзі! Напрыклад, датаваных 2002 годам, калі Саюз беларускіх пісьменнікаў нахабна і бесчэрмонна выганялі з ягонага дома — Дома літаратара, ці 2006-м, калі СБП на чале з Алесем Пашкевічам (у энцыклапедыі яго прозвішча нават не называецца) хацелі ліквідаваць праз суд.

маецца размеркаваннем адмысловых стыпендыяў творцаў, Супрацоўніц гэтай устаноў, які называўся Міхаілам Іванавічам Казловічам, даведаўшыся, з якога яна саюза, ахалодзіў пыл маладой пісьменніцы: "Вы нават дакументы не падавайце, не губляце часу..."

аблыванкамаў, дырэктарам школ, вучэльніаў, а таксама старшыні камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама адмысловае распрадажэнне, у якім даручалася "прыйняць меры по недопущению проведения в учреждениях образования мероприятий по линии общественного объединения "Союз белорусских писателей". А ў мэтах "эфэфектыўнай работы по идеологическому и духовно-нравственному воспитанию учащейся и студенческой молодежи" распрадажэннем міністра даручалася "обеспечить проведение творческих встреч с писателями... только по согласованию с общественным объединением "Союз писателей Беларуси".

даўства і аб выніках яе разгляду Вам паведаміць". І што? Воз ужо амаль год на месцы... Наступным крокам уладаў стала рэфармаванне школьных праграм па беларускай літаратуры. 1 верасня 2007 года настаўнікі беларускай літаратуры атрымалі ад Міністэрства адукацыі новыя навуцальныя праграмы па літаратуры. Сярод вырасленых з праграмы іменнаў пісьменнікаў — практычна ўсе сябры Саюза беларускіх пісьменнікаў, паміж якіх Уладзімір Някляў, Леанід Дранько-Майсюк, Волга Іпатава, Святлана Алексіевіч, Міхаіл Скобла і іншыя, а іх месца ў праграмах занялі "больш жывыя" аўтары з "энцыклапедычнага" СП.

ВІНШАВАНКА

Дарагія сябры! Паважаныя "народавольцы" і мае калегі літаратары! Шчыра веру ў тое, што нашы літэратары дапамогуць у змаганні за беларускую ідэю і сапраўдную нацыянальную дзяржаву. Якраз жа нашае супраціўленне, нашае нязломнае вера і святло любові не далі за гэтыя гады знішчыць родную мову, растварыць Беларусь як самастойную краіну і зрабіць яе адной з расійскіх правінцыяў.

Пра кожнага з вас можна пісаць артыкулы і нататкі, і я спадзяюся на тое, што Бог дадзец мне сілы занатаваць для нашчадкаў Вашыя справы ў час вялікіх гістарычных выпрабаванняў. Кожны з вас на сваім месцы, кожны патрэбны Беларусі і кожны працуе за сціпкі, калі не за тысячы раўнадушных, знявераных альбо і злычынна-варожых да ўласнай маці-краіны асоб.

ім — усім нам — новы год прынясе палёгку і новыя здзяйсненні. А можа, найбольш патрэбную для ўсіх простую рэч — радасць жыцця, радасць кожнага новага дня і добрае здароўе. Заўсёды з вамі душой і сэрцам —
Волга ІПАТАВА.
Канада.

МУЗЕЙ

Адбылося ўрачыстае адкрыццё першага Музея Васіля Быкава за межамі Беларусі — у Вялікай Севярыцы Кіраваградскага раёна Украіны

Кіраваградская Севярынка вядомая ў беларускай гісторыі і культуры праз імя Васіля Быкава — франтавіка і творцу. Там пісьменнік нарадзіўся ў другой раз, адтуль пайшоў на радыё ў бацькоўскую хату "пахаронка", а на абеліску Славы над брацкаў магілай у Вялікай Севярыцы сярод 150 загільных воінаў было і ягонае прозвішча. Некаторы час значылася і ў Падольскім архіве: Васіль Быкаў загінуў 01.10.1944 года. Падчас бою ў той дзень нямецкі танк праехаў у некалькіх сантыметрах ад параненага лейтэнанта Быкава, а дакумент аб смерці ўнік пасля таго, як на заахораным полі знайшлі палываю сумку будучага пісьменніка.

АФІЦЫЙНА

Сябры СБП — свае ў Міжнародным літфондзе

Як неаднаразова паведамляла "Народная Воля", па рашэнні Вышэйшага Гаспадарчага суда завяршаецца працэс ліквідацыі ГА "Беларускі літаратурны фонд". 2 кастрычніка з аўкцыёну ў чарговы раз былі прададзены санаторый-прафілакторый пісьменнікаў "Іслач", які належаў Беллітфонду.

Мікола КУНЦЭЎСкі.

Прэсідэнт Міжнароднага літфонда Кунев С. Ю. Першы замястель прэсідэнта Перверзін И. И.

